

Jarcajt není roční období. Židovské muzeum zve na online výstavu kalendářů k připomínce zesnulých

PRAHA 7. května 2021 – Během pandemie COVID-19 zůstává Židovské muzeum v Praze v kontaktu s veřejností prostřednictvím řady **online aktivit**. Nejnovější z nich je tematická [výstava o dodržování jarcajtu](#) a souvisejících dokladech o tomto zvyku ve sbírkách muzea. Výstava nazvaná *Jarcajt není roční období* představuje vybrané exempláře **jarcajtvých tabulek**, které usnadňovaly připomínání hebrejského **data úmrtí židovských předků**. Zájemci se také mohou 31. května zúčastnit [online přednášky](#) k tématu výstavy.

„K čemu jsou jarcajtové tabulky? Převádějí konkrétní hebrejské datum úmrtí člověka na datum gregoriánského kalendáře, protože na mrtvého máme vzpomínat v den, kdy zemřel podle hebrejského kalendáře, a ten se od občanského zásadně liší. Dnes už existují online převodníky, kde velmi rychle zjistíte, jaké letošní občanské datum odpovídá kterémukoli hebrejskému datu z minulosti, ale v minulém a předminulém století orientace v čase tak snadná nebyla,“ řekla autorka výstavy Lenka Uličná, kurátorka rukopisů a nálezů z geniz na papíře z Židovského muzea v Praze.

Tyto střídavě nebo i **bohatě zdobené listy**, obvykle tištěné a doplněné ručně či razítky, jsou svým významem nesmírně košaté. Připomínají **zvyky a náboženské povinnosti** těch, kdo vzpomínají svých zesnulých, tedy především zapálit na 24 hodin svíčku, pomodlit se v synagoze jarcajtvým kadiš, přispět milodarem a podle některých tradic se v tento den i postit; v každém případě však zdržet se účasti na radostných událostech. Současně nenápadně, avšak o to autentičtěji ilustrují **příklon Židů k občanskému kalendáři** a výzvy, které toto nové vnímání času přineslo.

„Jarcajtové tabulky jsou vlastně takové malé osobní kalendáře na několik desítek let dopředu. Na některých jsou vlepené fotky zemřelých, někde najdeme přípisky pozůstalých partnerů či potomků. Pozoruhodná jsou detaily výzdoby tabulek, od biblických postav, přes významná místa ve Svaté zemi až po symboly judaismu. A tyhle vcelku nenápadné doklady ztvárnění paměti, osobní, rodinné a komunitní, jsme chtěli ukázat v online výstavě *Jarcajt není roční období*,“ dodala Lenka Uličná.

Na drobné ploše jarcajtvých tabulek také můžeme sledovat i **tichý zápas několika jazyků**, které u nás Židé v 19. a 20. století používali. V textech tabulek se tak mísí **hebrejšтина, maďarština, jidiš, němčina i čeština**. Výstava může být i impulzem pro oživení **připomínky hebrejských dat úmrtí předků** současných členů židovských obcí, připomínkou, že jidiš výraz *jarcajt* neznamena roční období, ale označuje jeden den v židovském kalendáři pevně spjatý s úmrtím blízkých či vzdálených příbuzných.

Kontakty pro média:

Kurátorka rukopisů a nálezů z geniz na papíře

Lenka Uličná

E: lenka.ulicna@jewishmuseum.cz

T: +420 222 749 279

Vedoucí Odboru rozvoje a vztahů s veřejností

Tomáš Tetiva

E: tomas.tetiva@jewishmuseum.cz

T: +420 603 867 285

Židovské muzeum v Praze, U Staré školy 141/1, 110 00 Praha 1, E: pr@jewishmuseum.cz, T: +420 222 749 211, web: www.jewishmuseum.cz